

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)
den 7 juni 2007*

I mål C-50/06,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG, som väckts den 31 januari 2006,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av M. Condou-Durande och R. Troosters, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Konungariket Nederländerna, företrädd av H.G. Sevenster och M. de Grave, båda i egenskap av ombud,

svarande,

* Rättegångsspråk: nederländska.

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Rosas (referent) samt domarna J. Klučka, J.N. Cunha Rodrigues, P. Lindh och A. Arabadjiev,

generaladvokat: E. Sharpston,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Europeiska gemenskapernas kommission har yrkat att domstolen skall fastställa att Konungariket Nederländerna har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa (EGT 56, s. 850;

svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 28), genom att inte tillämpa direktivet på unionsmedborgare utan i stället tillämpa den allmänna utlänningslagstiftningen, enligt vilken det är möjligt att konsekvent och med automatik låta en brottmålsdom följas av utvisning.

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

- 2 I artikel 18.1 EG föreskrivs att varje unionsmedborgare skall ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i EG-fördraget och i bestämmelserna om genomförande av fördraget.

- 3 Enligt artikel 1 i direktiv 64/221 är syftet med direktivet att dess bestämmelser skall gälla varje medborgare i en medlemsstat som bor i eller reser till en annan medlemsstat i gemenskapen, antingen för att ta anställning eller driva egen rörelse eller för att vara mottagare av tjänster. Bestämmelserna i direktivet skall även gälla maken och familjemedlemmar som omfattas av bestämmelserna i de förordningar och direktiv som antagits på detta område i enlighet med fördraget.

- 4 Enligt artikel 2 i direktivet gäller det sistnämnda alla åtgärder som beslutas av medlemsstaterna med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa rörande inresa i respektive stat, utfärdande eller förnyande av uppehållstillstånd eller utvisning ur staten.

5 I artikel 3.1 och 3.2 i direktivet föreskrivs följande:

”1. Åtgärder vidtagna med hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall grunda sig uteslutande på den berörda personens eget uppförande.

2. Tidigare domar för brott skall inte i sig utgöra anledning att vidta sådana åtgärder.”

6 Enligt artikel 8 i direktiv 64/221 skall personen i fråga, då det gäller administrativa myndigheters åtgärder, ha samma juridiska bistånd som landets medborgare i fråga om alla beslut angående inresa eller vägran att utfärda eller förnya ett uppehållstillstånd eller beslut om utvisning från territoriet.

7 Syftet med artikel 9 i samma direktiv är att tillerkänna medborgare från andra medlemsstater som får ett avslagsbeslut på en ansökan om förnyat uppehållstillstånd eller ett beslut om utvisning ett processuellt grundskydd.

Den nationella lagstiftningen

8 I artikel 1 i den nederländska utlänningslagen (Vreemdelingenwet) av den 23 november 2000 (Stb. 2000, nr 495) föreskrivs följande:

”I denna lag och i bestämmelser som grundas på denna lag menas med:

...

e) Gemenskapsmedborgare:

1. Medborgare i Europeiska unionens medlemsstater som har rätt att resa in i och att uppehålla sig i en annan medlemsstat enligt fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen.

2. Familjemedlemmar till de personer som avses i punkt 1 ovan som är medborgare i tredje land och som till följd av ett beslut som fattats med tillämpning av fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen har rätt att resa in i och att uppehålla sig i en medlemsstat.

...

m) Utlänning:

Varje person som inte är nederländsk medborgare och som inte enligt lag skall jämföras med nederländsk medborgare.”

- 9 I artikel 8 e i samma lag föreskrivs att utlänningen endast uppehåller sig lagligt i Nederländerna i egenskap av gemenskapsmedborgare om vistelsen grundas på en bestämmelse som antagits med stöd av fördraget eller med stöd av fördraget om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992 (EGT L 1, 1994, s. 3; svensk specialutgåva, område 2, volym 11, s. 37).

- 10 I artikel 63 i utlänningslagen föreskrivs att en utlänning som inte uppehåller sig lagligt i Nederländerna och som inte självmant har lämnat landet inom den frist som anges i denna lag får utvisas enligt artikel 27.1 b eller artikel 45.1 b i samma lag.
- 11 Enligt artikel 67 i samma lag gäller följande:

”1. Vår minister kan förklara en utlänning icke önskvärd:

- a) om utlänningen inte är stadigvarande bosatt i Nederländerna och denne vid upprepade tillfällen har gjort sig skyldig till handlingar som är förbjudna enligt denna lag,
- b) om utlänningen genom en lagakraftvunnen dom har dömts för brott för vilket fängelse i tre år eller mer eller en sådan åtgärd som avses i artikel 37a i Wetboek van Strafrecht vidtagits mot honom,
- c) om utlänningen utgör en fara för allmän ordning eller för den nationella säkerheten eller om han inte uppehåller sig lagligt i Nederländerna i den mening som avses i artikel 8a–e eller 8.1 och utlänningen,
- d) med stöd av ett fördrag, eller
- e) på grund av Nederländernas internationella förbindelser.

...

3. Med undantag för vad som stadgas i artikel 8 kan en utlänning som förklarats icke önskvärd inte vistas lagligen [i Nederländerna].”

12 Denna artikel överensstämmer i huvudsak med artikel 21 i 1965 års utlänningslag som kommissionen har hänvisat till i ansökan.

13 Artikel 1:5.1 i den nederländska utlänningsförordningen (Vreemdelingenbesluit) av den 23 november 2000 (Stb. 2000, nr 497), har följande lydelse:

”Vår minister skall, vad beträffar ett beslut som skall fattas med anledning av en begäran om omprövning eller efter överklagande, inhämta råd från utlänningskommittén ... om det angripna beslutet innebär att en gemenskapsmedborgare nekas inresa i Nederländerna eller om det kan fastställas att gemenskapsmedborgaren inte uppehåller sig lagligt i landet i den mening som avses i artikel 8 e i lagen eller om den lagliga uppehållsrätten har förverkats av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller hälsa i den mening som avses i direktiv 64/221 ...”

14 I artikel 8:13 i samma förordning anges följande:

”1. En medborgare från en annan medlemsstat får inte utvisas så länge det inte har visats att denna person saknar rätt att uppehålla sig i landet eller att denna rätt har upphört.

2. En utlänning som är medborgare i en stat som har tillträtt fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen eller avtalet om det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller dennes familjemedlemmar och som saknar rätt att uppehålla sig i landet i egenskap av gemenskapsmedborgare eller vars uppehållsrätt har upphört får endast utvisas efter att ha getts en frist på fyra veckor för att resa till ett annat land än Nederländerna till vilket de har rätt till inresa.

3. Den utlänning som avses i andra stycket får inte utvisas förrän det har fattats ett beslut med anledning av en begäran om omprövning som har ingetts inom de frister som föreskrivs i andra stycket.

4. I brådskande fall får undantag göras från andra och tredje styckena.”

¹⁵ I punkt B10/7.3.2 i utlänningscirkuläret (Vreemdelingencirculaire, Stcrt. 2000, nr 64, s. 17) anges att unionsmedborgare samt deras familjemedlemmar som uppehåller sig lagligen i Nederländerna endast kan utvisas av ministern (artikel 63.2 i utlänningslagen). Härvid skall de garantier som föreskrivs i artiklarna 1:5 och 8:13 i utlänningsförordningen beaktas. För unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som inte uppehåller sig lagligen eller som inte längre uppehåller sig lagligen i landet med stöd av gemenskapsrätten eller någon annan bestämmelse skall däremot, enligt punkt B10/7.3.1 i samma cirkulär, de allmänna reglerna om utresa och utvisning tillämpas, nämligen artiklarna 61–65 i utlänningslagen.

¹⁶ Utlänningslagen, utlänningsförordningen och utlänningscirkuläret trädde i kraft den 1 april 2001.

Det administrativa förfarandet

- 17 Kommissionen har mottagit åtskilliga klagomål från unionsmedborgare som dömts till fängelsestraff i Nederländerna avseende de åtgärder som de nederländska myndigheterna har vidtagit gentemot dem för att förklara dem icke önskvärda av hänsyn till allmän ordning. Kommissionen har vid granskningen av dessa klagomål kommit fram till att den allmänna nederländska utlänningslagstiftningen, som även tillämpas på medborgare från andra medlemsstater, inte överensstämmer med direktiv 64/221, eftersom det enligt lagstiftningen är möjligt att konsekvent och med automatik låta en brottmålsdom följas av utvisning. Kommissionen skickade därför den 19 december 2002 en formell underrättelse till Konungariket Nederländerna och uppmanade den medlemsstaten att yttra sig.
- 18 Den nederländska regeringen bestred kommissionens anmärkning i sitt svar av den 6 mars 2003. Unionsmedborgare som inte har någon uppehållsrätt enligt gemenskapsbestämmelserna omfattas inte av tillämpningsområdet för direktiv 64/221. Det är i sådant fall nationella bestämmelser som skall tillämpas. Det gäller särskilt medborgare från andra medlemsstater som inte kan styrka sitt medborgarskap genom att uppvisa ett giltigt pass eller id-kort. Sak samma gäller för medborgare från andra medlemsstater som, liksom klagandena, har sökt socialbidrag i Nederländerna. En sådan ansökan medför med automatik att uppehållsrätten upphör.
- 19 Den nederländska regeringen har dessutom påpekat att nationella myndigheter inte är skyldiga att utvisa utlänningar som har dömts för brott, utan att de har ett utrymme för skönsmässig bedömning som gör att de kan väga olika intressen mot varandra. Den berörda personens familjesituation skall beaktas innan det fattas ett utvisningsbeslut.

- 20 Kommissionen övertygades inte av detta svar. Den riktade den 9 juli 2004 ett motiverat yttrande till Konungariket Nederländerna i vilket den upprepade den anmärkning som gjorts i den formella underrättelsen. Kommissionen uppmanade Konungariket Nederländerna att vidta nödvändiga åtgärder för att följa yttrandet inom två månader från det att yttrandet mottagits.
- 21 Den nederländska regeringen besvarade det motiverade yttrandet den 24 september 2004. I svaret vidhöll den huvudsakligen sin tidigare inställning. Kommissionen beslutade då att väcka förevarande talan.

Prövning av talan

Huruvida talan kan tas upp till sakprövning

- 22 Konungariket Nederländerna framförde i sin svarsinlägga en invändning om rättegångshinder med avseende på hur tvisteföremålet avgränsats.
- 23 Enligt den nederländska regeringen har kommissionen, i den formella underrättelsen av den 19 december 2002 och i det motiverade yttrandet av den 9 juli 2004, endast kritiserat medlemsstaten för att inte tillämpa bestämmelserna i direktiv 64/221 på unionsmedborgare utan i stället tillämpa den allmänna utlänningslagstiftningen, enligt vilken det är möjligt att konsekvent och med automatik låta en brottmålsdom följas av utvisning. Kommissionen har däremot i sin ansökan allmänt påpekat att denna lagstiftning strider mot gemenskapsrätten, eftersom det inte i lagstiftningen görs någon åtskillnad mellan utlänningar i allmänhet och medborgare från andra medlemsstater. Kommissionen har dessutom kritiserat svaren för att inte korrekt ha införlivat direktiv 64/221 i den nationella rättsordningen.

- 24 Kommissionen underströk i sin replik att dess talan endast avser att det är möjligt att konsekvent och med automatik låta en brottmålsdom följas av utvisning av unionsmedborgare.
- 25 Detta påstående bekräftas av ordalydelsen i den ansökan genom vilken talan anhängiggjorts. Kommissionen har häri yrkat att domstolen skall fastställa att Konungariket Nederländerna har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 64/221, genom att inte tillämpa direktivet på unionsmedborgare utan i stället tillämpa den allmänna utlänningslagstiftningen, enligt vilken det är möjligt att konsekvent och med automatik låta en brottmålsdom följas av utvisning.
- 26 Den nederländska regeringen kan därför inte kritisera kommissionen för att ha utvidgat talans omfattning i förhållande till hur den definierades under det administrativa förfarandet.
- 27 Invändningen om rättegångshinder kan följaktligen inte godtas.

Prövning i sak

- 28 Kommissionen har, vilket redan har påpekats i punkt 25 i denna dom, kritiserat Konungariket Nederländerna för att ha underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 64/221, genom att inte tillämpa direktivet på unionsmedborgare utan i stället tillämpa den allmänna utlänningslagstiftningen, enligt vilken det är möjligt att konsekvent och med automatik låta en brottmålsdom följas av utvisning.

- 29 Kommissionen har påpekat att varje unionsmedborgare kan åberopa de materiella och processuella garantier som föreskrivs i direktiv 64/221, oberoende av om unionsmedborgaren har rätt att uppehålla sig i landet eller inte. Enligt artikel 3 i samma direktiv får inte en utvisning av en unionsmedborgare av hänsyn till allmän säkerhet grundas uteslutande på förekomsten av tidigare domar i brottmål. Det följer av fast rättspraxis att medlemsstaterna endast får utvisa medborgare från andra medlemsstater om personen i fråga utgör ett konkret och tillräckligt allvarligt hot som påverkar ett grundläggande intresse i det berörda samhället.
- 30 Enligt kommissionen har Konungariket Nederländerna underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 64/221, även om den allmänna nederländska utlänningslagstiftningen inte innehåller en bestämmelse som innebär en utvisning per automatik och även om det har gjorts en avvägning mellan olika berörda intressen. Det kan inte uteslutas att de nationella myndigheterna utgår från antagandet att utlänningar som har dömts i brottmål skall utvisas, såvida inte särskilda omständigheter talar för motsatsen.
- 31 Det skall följaktligen utredas huruvida unionsmedborgare kan åberopa de garantier som föreskrivs i direktiv 64/221 oberoende av om de är bosatta i landet eller inte och huruvida en brottmålsdom med automatik följs av utvisning enligt den berörda nationella lagstiftningen.
- 32 Ställningen som unionsmedborgare är avsedd att vara den grundläggande ställningen för medlemsstaternas medborgare (dom av den 20 september 2001 i mål C-184/99, Grzelczyk, REG 2001, s. I-6193, punkterna 30 och 31, samt dom av den 15 mars 2005 i mål C-209/03, Bidar, REG 2005, s. I-2119, punkt 31). Enligt artikel 18.1 EG skall varje unionsmedborgare ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. En medborgare i en medlemsstat som saknar uppehållsrätt i värdmedlemsstaten enligt bestämmelserna i fördraget eller enligt

bestämmelserna om genomförande av fördraget har, i egenskap av unionsmedborgare, en direkt uppehållsrätt med tillämpning av denna artikel (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 september 2002 i mål C-413/99, Baumbast och R, REG 2002, s. I-7091, punkt 84, och av den 7 september 2004 i mål C-456/02, Trojani, REG 2004, s. I-7573, punkt 31).

- 33 Rättigheten är emellertid inte ovillkorlig. I artikel 18.1 EG föreskrivs att den endast gäller med de begränsningar och villkor som föreskrivs i fördraget och i bestämmelserna om genomförande av fördraget (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Trojani, punkterna 31 och 32, samt dom av den 18 juli 2006 i mål C-406/04, De Cuyper, REG 2006, s. I-6947, punkt 36).
- 34 Bland de begränsningar och villkor som föreskrivs eller godtas enligt gemenskapsrätten ingår att det enligt direktiv 64/221 är tillåtet för medlemsstaterna att utvisa medborgare från andra medlemsstater av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet, om de materiella och processuella garantier som föreskrivs i direktivet och i gemenskapsrättens allmänna principer har beaktats (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2002 i mål C-459/99, MRAX, REG 2002, s. I-6591, punkterna 61 och 62, samt av den 31 januari 2006 i mål C-503/03, kommissionen mot Spanien, REG 2006, s. I-1097, punkterna 43 och 44).
- 35 Det följer av rättspraxis att de garantier som föreskrivs i direktiv 64/221 skall tolkas vitt med avseende på den personkrets som omfattas av dess tillämpningsområde (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet MRAX, punkt 101). Medlemsstaterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att varje medborgare från en annan medlemsstat som är föremål för ett utvisningsbeslut verkligen kommer i åtnjutande av och garanteras det skydd bestämmelserna i direktivet ger honom (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 juni 2005 i mål C-136/03, Dörr och Ünral, REG 2005, s. I-4759, punkt 49). Om inte dessa materiella och processuella garantier skulle gälla för unionsmedborgare som inte uppehåller sig lagligen i värdmedlemsstaten skulle garantierna i stort förlora sin ändamålsenliga verkan för unionsmedborgarna.

- 36 Denna tolkning styrks av domen i det ovannämnda målet MRAX. I denna dom fann domstolen att den medborgare i ett tredje land som ingår i en gemenskapsmedborgares familj, men som inte uppfyller villkoren för en laglig vistelse, kan åberopa de processuella garantier som föreskrivs i direktiv 64/221.
- 37 En tolkning enligt vilken bestämmelserna i direktiv 64/221 endast skall tillämpas på unionsmedborgare som uppehåller sig lagligen i värdmedlemsstaten strider följaktligen mot gemenskapsrätten.
- 38 Vad beträffar den omständigheten att det, i fråga om gemenskapsmedborgare, föreligger ett konsekvent och automatiskt samband i den allmänna nederländska lagstiftningen mellan en brottmålsdom och utvisning, skall det påpekas att enligt artikel 67 i utlänningslagen och artikel 1 m i samma lag kan en utlänning, det vill säga en person som inte är nederländsk medborgare, förklaras icke önskvärd av de nederländska myndigheterna bland annat om vederbörande har dömts genom en lagakraftvunnen dom för brott som kan ge tre års fängelse eller mer.
- 39 Det är förvisso riktigt att enligt den berörda lagstiftningen, såsom den har tolkats i utlänningscirkuläret, skall de garantier som föreskrivs i artiklarna 1:5 och 8:13 i utlänningsförordningen beaktas i fråga om unionsmedborgare och deras familjemedlemmar. Denna regel gäller emellertid endast personer som uppehåller sig lagligen i landet.
- 40 Direktiv 64/221 skall även tillämpas på unionsmedborgare som inte uppehåller sig lagligen i värdmedlemsstaten. En sådan person kan därför endast utvisas med hänvisning till allmän ordning eller säkerhet inom de strikta gränser som anges i direktivet.

- 41 Enligt artikel 3.1 i direktiv 64/221 skall åtgärder vidtagna med hänsyn till allmän ordning eller säkerhet grunda sig uteslutande på den berörda personens eget uppförande. Enligt artikel 3.2 skall tidigare domar för brott inte i sig utgöra anledning att vidta sådana åtgärder. En tidigare dom för brott kan således endast få betydelse när de omständigheter som ligger till grund för denna dom vittnar om ett personligt uppförande som utgör ett faktiskt hot mot den allmänna säkerheten (se särskilt dom av den 27 oktober 1977 i mål 30/77, Bouchereau, REG 1977, s. 1999, punkt 28, svensk specialutgåva, volym 3, s. 459, av den 19 januari 1999 i mål C-348/96, Calfa, REG 1999, s. I-11, punkt 24, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, punkt 44, och av den 27 april 2006 i mål C-441/02, kommissionen mot Tyskland, REG 2006, s. I-3449, punkt 33).
- 42 Domstolen har alltid understrukit att undantaget avseende allmän ordning utgör en avvikelse från de grundläggande principer om fri rörlighet för personer som skall tolkas restriktivt och vars räckvidd inte kan bestämmas ensidigt av varje medlemsstat (dom av den 28 oktober 1975 i mål 36/75, Rutili, REG 1975, s. 1219, punkt 27, svensk specialutgåva, volym 2, s. 485, domen i det ovannämnda målet Boucherau, punkt 33, domen i det ovannämnda målet Calfa, punkt 23, av den 29 april 2004 i de förenade målen C-482/01 och C-493/01, Orfanopoulos och Oliveri, REG 2004, s. I-5257, punkterna 64 och 65, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, punkt 45, och domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Tyskland, punkt 34).
- 43 Enligt fast rättspraxis måste det, för att en nationell myndighet skall kunna hänvisa till begreppet allmän ordning, utöver den störning av ordningen i samhället som varje lagöverträdelse innebär, under alla omständigheter föreligga ett verkligt och allvarligt hot som påverkar ett av samhällets grundläggande intressen (domen i det ovannämnda målet Rutili, punkt 28, i målet Boucherau, punkt 35, i målet Orfanopoulos och Oliveri, punkt 66, i målet kommissionen mot Spanien, punkt 46, och i målet kommissionen mot Tyskland, punkt 35).
- 44 Enligt domstolen utgör gemenskapsrätten även hinder för nationella bestämmelser som innebär en presumtion för att medborgare från andra medlemsstater som har dömts till en viss påföljd för vissa bestämda brott skall utvisas (se domen i det ovannämnda målet Orfanopoulos och Oliveri, punkt 93).

- 45 Även om det i förevarande fall inte är utrett att det enligt den allmänna nederländska utlänningslagstiftningen finns en fullständig automatik mellan en brottmålsdom och utvisning, framgår det emellertid att det enligt denna lagstiftning är tillåtet att utvisa unionsmedborgare som har dömts i brottmål från Konungariket Nederländerna, utan att beakta de materiella och processuella garantier som föreskrivs i direktiv 64/221. Det kan nämligen inte uteslutas att ett utvisningsbeslut fattas avseende en unionsmedborgare, trots att vederbörandes familjeförhållanden har beaktats, utan att varken dennes personliga uppträdande har beaktats eller om vederbörande verkligen utgör ett konkret och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning.
- 46 Den allmänna nederländska utlänningslagstiftningen innebär att det således föreligger ett konsekvent och automatiskt samband mellan en brottmålsdom och en utvisning av unionsmedborgare.
- 47 Den nederländska regeringen har slutligen i sitt svaromål omprövat sin inställning med beaktande av domstolens senare rättspraxis. Den nederländska regeringen medger att varje unionsmedborgare omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 64/221 och åtnjuter de materiella och processuella garantier som föreskrivs i direktivet. Enligt denna regering kommer den nationella lagstiftningen att bli förenlig med gemenskapsrätten vid införlivandet med den nationella rättsordningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, s. 77, beträffande rättelse se EUT L 229, s. 35).
- 48 Förekomsten av ett fördragsbrott skall bedömas mot bakgrund av den situation som rådde i medlemsstaten vid utgången av den frist som har angetts i det motiverade

yttrandet och domstolen skall inte beakta senare förändringar (se särskilt dom av den 27 november 1990 i mål C-200/88, kommissionen mot Grekland, REG 1990, s. I-4299, punkt 13, av den 14 april 2005 i mål C-22/04, kommissionen mot Grekland, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 19, och av den 14 juli 2005 i mål C-433/03, kommissionen mot Tyskland, REG 2005, s. I-6985, punkt 32).

49 Det är utrett i målet att Konungariket Nederländerna inte vid utgången av den frist som angavs i det motiverade yttrandet hade vidtagit nödvändiga åtgärder för att få fördragsbrottet att upphöra.

50 Mot bakgrund av vad som anförts ovan skall kommissionens talan bifallas.

51 Konungariket Nederländerna har följaktligen underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 64/221, genom att inte tillämpa direktivet på unionsmedborgare utan i stället tillämpa den allmänna utlänningslagstiftningen, enligt vilken det är möjligt att konsekvent och med automatik låta en brottmålsdom följas av utvisning.

Rättegångskostnader

52 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Konungariket Nederländerna skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Konungariket Nederländerna har tappat målet skall kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

- 1) **Konungariket Nederländerna har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa, genom att inte tillämpa direktivet på unionsmedborgare utan i stället tillämpa den allmänna utlänningslagstiftningen, enligt vilken det är möjligt att konsekvent och med automatik låta en brottmålsdom följas av utvisning.**

- 2) **Konungariket Nederländerna skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter

